

KONSERVATORSKO-RESTAVRATORSKI POSEGI NA ČEBELARSKI ZBIRKI SEM

Prvo praznovanje svetovnega dneva čebel smo v SEM počastili s pripravo razstave Kjer so čebele doma. Za razstavo smo konservirali-restavrirali predmete iz čebelarske zbirke, ki jo hrani kustodiat za kulturo gospodarskih načinov in prometa pod vodstvom kustodinje Barbare Sosič.

Med predmeti v zbirki je pестra paleta panjev, ki so jih čebelarji uporabljali skozi čas. Najstarejši je preprost koritasti panj, izdelan iz izdolbenega priezanega debla s satovnicami, narejenimi iz vej, in pokrit z lesenimi deščicami. Hranimo tudi košaste panje, spletene iz slame ali šibja, običajno prekrite s plastjo ilovice in kravjaka. Med sodobnejšimi so klasični kasetni panji ter figuralni, iz lesa rezbarjeni panji, narejeni po podobi ljudi ali živali.

Panji so bili več let hranjeni v depaju v stanju, v kakršnem so bili pridobljeni. Pred hranjenjem so bili preventivno dezinsektirani z anoksično metodo, zato na predmetih ni bilo vidnih novih sledi delovanja lesnih insektov. Glavni iziv so predstavljali panji iz naravnih materialov, kot je šibje, prekrito z zmesjo ilovice in kravjaka, ali pa deli debla pri koritastem panju, kjer so bile poškodbe predvsem posledica delovanja lesnih insektov in trohnobe v preteklosti, zaradi česar so nekateri deli razpadli.

Po oceni stanja smo se odločili za utrjevanje osnovnih gradnikov z namenom, da bi ohranili predmet v njegovi izvirni obliki z vsebinskim in funkcionalnim sporočilom. Pri restavratorskih postopkih pa smo se omejili na predmete, ki so zaradi propadanja izgubili osnovno obliko in s tem povezano sporočilno vrednost.

Parcialno smo utrdili območja, ki so bila poškodovana zaradi insektov ali trohnobe ali kjer je prišlo do razslojitve materialov. Tak primer so bili košasti panji iz šibja, kjer je pokriva plast na nekaterih delih odstopala od podlage in je obstajala velika nevarnost, da se večji deli odkrušijo. Manjkajoče dele smo domodelirali pri koritastem panju, kjer smo s kompozitom mešanice araldita SV427 in žaganja dobili dovolj trdno in lahko zmes za izdelavo dopolnitve. Prednost tega materiala je odlično prileganje oblik in enostavno oblikovanje, hkrati pa sta njegov estetski videz in struktura podobna originalu. Da bi ohranili intaktnost originalnih leseni delov in preprečili sprijete s kompozitom, smo mednje namestili raztegljivo polietilenско folijo. Ko se je kompozit strdi, smo folijo odstranili in nove dele z lepilom za les le točkovno spojili z originalom.

Cilj utrditi osnovno substanco z minimalnim vplivom na sam videz muzejskega predmeta smo tako dosegli.

Koritasti panj pred posegom.

Ohranjeni deli koritastega panja.

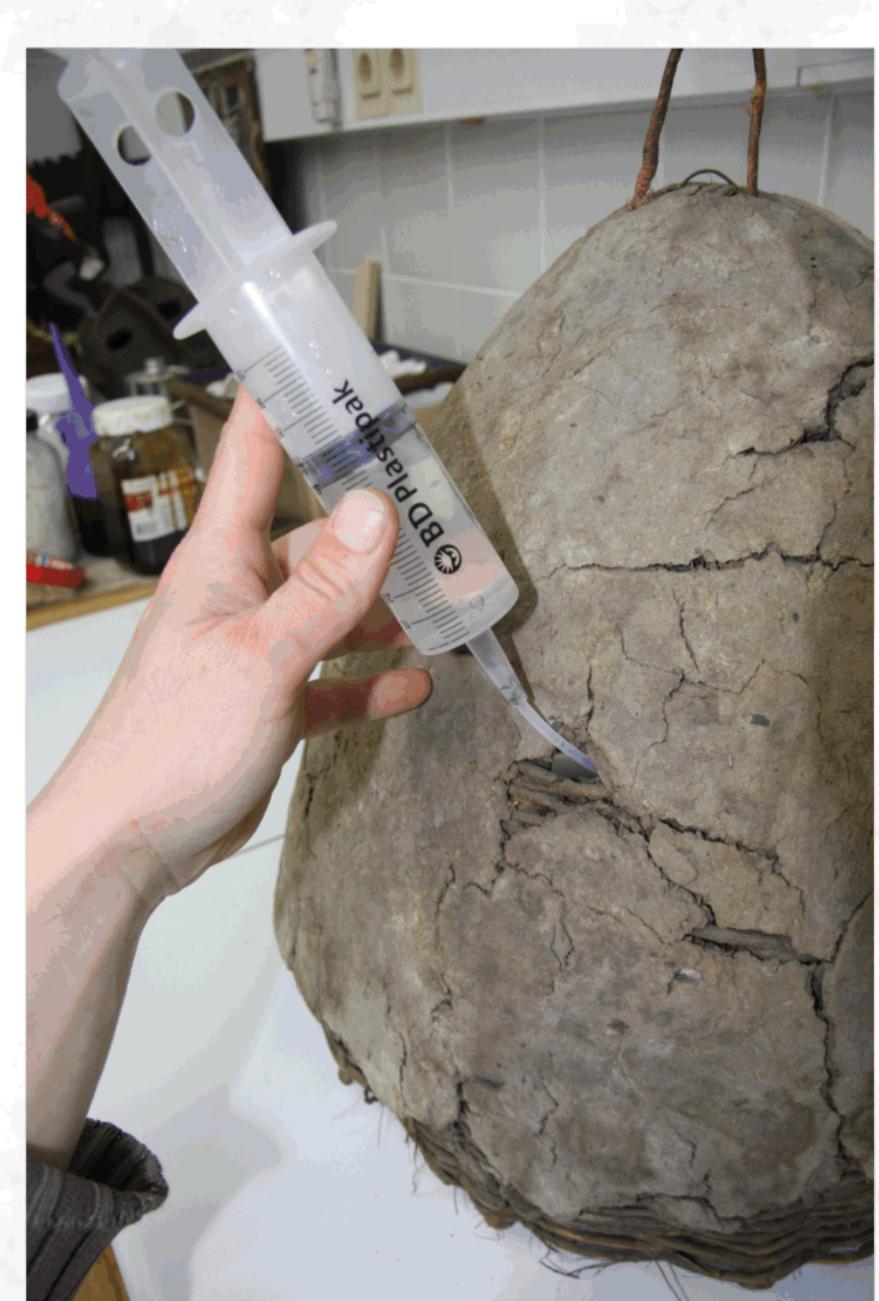
Figuralni panj po posegu.

Postopno sestavljanje in domodeliranje koritastega panja.

Koritasti panj po konservatorsko - restavrorskem posegu.

Utrjevanje košastega panja z injektiranjem.

Odstranjevanje prašnih oblog z rahlim odsesovanjem.

Čiščenje oljne poslikave na kasetnem panju.

Košasti panj med posegom utrjevanja.